

PÕLLUMAJANDUS- JA TOIDUAMET

Etüleenoksiidi sisaldavate toodete tagasi kutsumise protsessi näide

Kristi Kallip
Põllumajandus- ja Toiduamet
03.12.2021

Euroopa Maaelu Arengu
Põllumajandusfondi
Euroopa investeringud
maapiirkondadesse

Ethylene Oxide (ETO)

- Gaasiline desinfitseerimise vahend, mida kasutatakse paljudes kolmandates riikides vürtside, seemnete ning toidu lisaainete (nt jaanileivapuujuhu - E410) steriliseerimiseks.
- Miks? - > Et vähendada Salmonella esinemist toidus.

NB! Etüleenoksiid on liigitatud genotoksiliseks kantserogeeniks

Ethylene Oxide (ETO)

- 2020. aasta suve lõpus Belgia ettevõtte poolt enesekontrolli raames võetud proovist, tuvastati India päritolu seesamiseemned sisaldavad ohtlikkus koguses EL-is heaks kiitmata TKV toimeainet **Ethylene oxide** (30,1 mg/kg, MRL 0,05 mg/kg).
- Üle Euroopa alustati antud partii ja toodete, mis sisaldasid saastunud seesamiseemne partiid, tagasikutsumisega.

Saastunud seesamiseemnete partiid oli selleks hetkeks jõutud tarnida juba 24 Euroopa Liidu liikmessaari ja 9 EL- välisesse riiki.

ETO juhtumiga on hõlmatud kõik EL liikmesriigid

- **9.09.2020** koostas Belgia pädev asutus RASFF teate. Üle Euroopa Liidu alustati antud seesamiseemnete partii tagasikutsumisega.

- **9.10.2020** toimus Euroopa Komisjoni poolt erakorraliselt kokku kutsutud toidu ja sööda kriisikoordinaatide koosolek.

PROBLEEM – väga vähesed laborid on võimelised analüüsima
- tähelepanu tuleks pöörata ka teistele toidugruppidele (piprad, vürtsid) mille proovidest on varasemalt leitud ETO jääke.

KOKKULEPE – Kõik tooted mis ületavad seadusega kehtestatud piirnormati 0,05 mg/kg või sellised tooted mis on valmistatud saastunud tootest tuleb turult tagasi kutsuda/kõrvaldada.

- Koostatakse nimekiri laboritest

Koosoleku protokoll on leitav Euroopa Komisjoni [kodulehelt](#).

India päritolu seesamiseemnetelt hakatakse nõudma impordil ELi labori protokoll ja sertifikaati

22.10. 2020 avaldati Euroopa Liidu teatajas [Euroopa Komisjoni rakendusmääruse 2019/1793](#)

muudatus:

- kõikidel EL imporditavatel India päritolu seesamiseemnetel peab olemas kaasas labori protokoll ja ametlik sertifikaat (*ohuks Salmonella + etüleenoksiid*)

Uued leiud

2021. aasta suve alguses tuvastati toidu lisaaines E 410 (jaanileivapuujuhu) väga suur ETO sisaldus.

Antud E410 partiid oli kasutatud erinevates MARS Wrigley poolt toodetavates jäätisebatoonides (Twix Ice cream bar, Snickers Ice cream bar jt).

2021. aasta suvel (juulis) toimus Euroopa Komisjoni eestvedamisel kolm kriisikomisjoni töögruppi mille tulemusena lepidi kokku, et **kõik tooted mis sisaldavad ETOga saastunud lisaainet (E410)* tuleb turult tagasi kutsuda**

* Analüüsi tulemus üle labori kokkuleppelise määramispiiri (0,1 mg/kg) mis on kehtestatud ka piirnormiks

Kehtestati nulltolerants ETO suhtes

- Üle Euroopa algas suuremahuline erinevate toodete tagasikutsumine (jäätised, piimatooted, lihatooted, toidulisandid, maitseained jne).
- Alates 30.07.2021 avalikustab PTA oma [koduleheküljel](#) Eestis ETO-ga saastumise tõttu tagasikutsutud tooted (andmeid uuendatakse iga nädal).

Täiendavad piirnormid

- 4.10.2021 toimus taas Euroopa Komisjoni eestvedamisel kriisikomisjoni töögruppi.

- Lepiti kokku erinevate toodete (nt. valmistoidu, toidulisandi) piirnormid ETO-le.

NB! Toiduohutus on strateegia „Talustaldrikule“ peamine eeltingimus.

Paljud erinevad tootegrupid liiguvad piiril kõrgendatud kontrolli alla

Alates 2022. aasta jaanuarist saab palju erinevaid kolmandate riikide tooted (nt. taimset päritolu toidulisandid, vürtsid, ksantaangum, jaanileivapuujahu jpt) importida EL-i ainult siis kui kaubaga on kaasas labori katseprotokoll ja sertifikaat.

Kuidas toimub ETOga saastunud toidu tagasikutsumine?

Tagasikutsumise protsess on samasugune nagu iga ohtliku/nõuetele mittevastava toidu puhul.

Kaks varianti:

1. - Teave jõuab PTA-ni läbi RASFF süsteemi
  - PTA võtab ühendust ettevõttega kellele RASFF teate alusel on nõuetele mittevastav toit tarnitud.
  - Ettevõtte on kohustatud nõuetele mittevastava toidu turult kõrvaldama ja algatama toote tagasikutsumise (**ETO puhul nõutav**).

- Ettevõtte esitab PTAle kogu teadaoleva informatsiooni ilma põhjendamatu viivitusega kauba kohta (kellelt tarnitud, kogus (ostetud, müüdüd/tarvitatud, jääk), mida plaanitakse tagasikutsutud tootega teha).

- PTA koostab ettevõttelt saadud informatsiooni alusel RASFF teatele järelteate.

2. - Ettevõtte teavitab PTAd, et temale on jõudnud info saastunud toode/tooraine (ohtlikust toidust teavitamise vorm [PTA koduleheküljel](#)).

- Ettevõtte kõrvaldab toote turult/kutsus toote turult tagasi.

- Juhul kui toode on liikunud Eesti ettevõtte vahendusel ka teise/ teistesse EL liikmesriikidesse koostab PTA RASFF teate.

PÕLLUMAJANDUS- JA TOIDUAMET

Aitäh!

kristi.kallip@pta.agri.ee